

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Πέμπτην, 20ὴν Ἰουλίου/ 2αν Αὐγούστου 2018, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου εἰς τὴν ἱεράν αὐτοῦ Μονήν, τὴν κειμένην εἰς τὴν ὁδὸν μεταξύ Ἱεροσολύμων καὶ Βηθλεέμ πλησίον τῆς ἀρχαίας Μονῆς τοῦ Καθίσματος τῆς Θεοτόκου.

Ἡ ἀρχαία αὕτη Ἱερά Μονὴ ἔχει κτισθῇ εἰς τὴν περιοχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκοιμήθη ὁ προφήτης Ἡλίας ὑποκάτω ἀρκεύθου καὶ ἐξύπησεν αὐτόν ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν «ἀναστάς, φάγε καὶ πίε ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός» καὶ ἀναστάς ἔφαγε καὶ ἔπινε καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἰσχυρί τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας ἐν τῇ ἐρήμῳ. (Βασιλειῶν Γ΄19, 5-7).

Εἰς τὴν Ἱεράν αὐτὴν Μονὴν ἐτελέσθη διὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην Ἑσπερινός ἀφ' ἑσπέρας, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Γεράσων κ. Θεοφάνους, καὶ Θεία Λειτουργία τὴν πρωΐαν τῆς ἐορτῆς, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Ἱερομονάχων Ἀγιοταφитῶν καὶ Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων τοῦ Ἀρχιδιακόνου π. Μάρκου, τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Εὐλογίου καὶ τοῦ διακόνου Σωφρονίου.

Πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα τοῦτο ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον ὁ Μακαριώτατος ἑλληνιστὶ ὡς ἔπεται:

«Ἀποδεδειγμένος θεόπτης, ὁ Θεσβίτης (Ἡλίας) σὺν Μωσῇ καθορᾷ ἃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἀνθρώπων τῶν γηγενῶν καρδία οὐ λελόγισται σεσαρκωμένον Κύριον, ἐν τῷ θαβῶρ τὸν παντοκράτορα», ἀναφωνεῖ ὁ μελωδὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καὶ Προσκυνηταί,

Ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνήθροισεν ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ ναῷ τοῦ θεηγόρου Προφήτου Ἡλιοῦ, ἵνα εὐχαριστιακῶς δοξάσωμεν τῷ δοξάσαντι αὐτόν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἀναβοήσωμεν· Χαίροις ἐπίγειε ἄγγελε καὶ οὐράνιε ἄνθρωπε, Ἡλία μεγαλύνουμε.

Ὁ προφήτης Ἡλίας διακρίνεται μεταξύ τῶν προφητῶν, διότι ὄχι μόνον προεφήτευσεν τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἀλλὰ καὶ ἐθεώρησε μετὰ τοῦ Μωϋσέως ἐν τῷ ὄρει Θαβῶρ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, «ἃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἀνθρώπων τῶν γηγενῶν, καρδία οὐ λελόγισται».

Ἐξ ἄλλου, ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ποιεῖται μνηΐαν εἰς τὸν Προφήτην Ἡλίαν, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἀγγέλου Κυρίου εἰς τὸν Ζαχαρίαν, ἀναγγέλλοντος αὐτῷ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὁ ὁποῖος καὶ «αὐτός [ὁ Ἰωάννης] προελεύσεται ἐνώπιον Αὐτοῦ [τοῦ Χριστοῦ] ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλιοῦ», (Λουκ. 1,17), δηλονότι μέ τὸ πνευματικόν χάρισμα καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ.

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἐξαίρων τὴν δύναμιν τῆς προσευχῆς προβάλλει ὡς παράδειγμα τὸν Προφήτην Ἠλίαν λέγων· «Πολύ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχὴ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτούς τρεῖς καὶ μήνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς». (Ἰακ. 5, 17-18).

Ἡ χαρισματικὴ προσωπικότης τοῦ Ἠλιοῦ ἐμφανίζεται νὰ ἐνεργῇ ἐντόνως μέ ἔνθεον ζῆλον, τόσον ἐν τῇ Παλαιᾷ ὥσον καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ κηρύττουσα μετάνοιαν καὶ καταπολεμοῦσα τὴν εἰδωλολατρείαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε παρασυρθῇ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ.

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ συμβολὴ τοῦ Ἠλίας εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ ἀποκαλυφθείσης τῇ προφήτῃ Μωϋσῇ θείας ἱστορίας, δηλονότι τοῦ ἠθικοῦ μονοθεϊσμοῦ ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὴ. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἐν προκειμένῳ ἡ συνομιλία μεταξὺ τοῦ Βασιλέως Ἀχαάβ καὶ τοῦ Ἠλία. «...καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἠλιοῦ· εἰ σύ εἶ αὐτός ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ; καὶ εἶπεν Ἠλιού· οὐ διαστρέφω τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἀλλ' ἡ σύ καὶ οἶκος τοῦ πατρός σου ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν καὶ ἐπορεύθητε ὀπίσω τοῦ Βάαλ». (Βασιλ. Γ' 18 17-18), «...καὶ τοῦς προφῆτας τῆς αἰσχύνης», (Βασιλ. Γ' 18,19).

Σημειωτέον ὅτι οἱ προφῆται οὗτοι τῆς αἰσχύνης ἦσαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ ἀφ' ἐνός μὲν ἐξετέλουν μαγικὰς προφητείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξυπηρέτουν τὴν θεότητα τῆς Ἀστάρτης – Ἀφροδίτης μέ πορνικὰ ὄργια καὶ ἔργα αἰσχύνης. Διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο ἱερεῖς αἰσχύνης.

Ἡ προφητικὴ ἀποστολὴ τοῦ Ἠλία ὡς καὶ τό κήρυγμα αὐτοῦ τῆς μετανοίας ἔχουν διαχρονικὴν σημασίαν καὶ ἄμεσον ἀναφορὰν εἰς τὸν σύγχρονον ἡμῶν καιρὸν τῆς ἀποστασίας καὶ ἀνομίας. «Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐάν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας», (Β' Θεσ. 2,3) λέγει ὁ θεῖος Παῦλος προσθέτων· «τό γάρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται», (Β' Θεσ. 2,7).

Ἐδῶ, ἀγαπητοί μου, τίθεται τό ἐρώτημα, τί εἶναι ἡ ἀποστασία καὶ ἡ ἀνομία; εἶναι ἡ πλάνη «τοῦ υἱοῦ τοῦ διαβόλου τοῦ ἐχθροῦ πάσης δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος [υἱὸς τοῦ διαβόλου] οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας», (Πράξ. 13,10) κατὰ τὸν σοφὸν Παῦλον.

Αἱ δὲ εὐθεῖαι ὁδοὶ Κυρίου εἶναι αἱ ἐντολαί τοῦ Θεοῦ, δηλαδή ὁ φωτισμὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ὁποῖος δίδεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἵνα καταντήσουν οὗτοι εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς μετανοίας αὐτῶν ὡς λέγει καὶ ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ: «καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτός ζήσεται», (Ἰεζεκιήλ 33, 19). Καὶ ἀναλυτικώτερον, δίκαιον εἶναι, ὅταν ὁ ἁμαρτωλὸς μετανοήσας ἀφήσῃ τὴν ἁμαρτίαν του καὶ πράττῃ τὴν δικαιοσύνην, νὰ ζήσῃ πολὺ εὐτυχής, λόγῳ τῆς ἐναρέτου ταύτης ζωῆς του.

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ ἄνθρωπος καλεῖται εἰς μετάνοιαν διὰ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ ἐπιλογῆς καὶ τῆς προσωπικῆς του εὐθύνης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκεῖνη, ἡ ὁποία ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῷ μετανοοῦντι. Ἐκεῖ ὅπου ἐπληθύνθη ἡ ἁμαρτία ἐδόθη πολὺ ἀφθονωτέρα ἡ χάρις, λέγει ὁ θεῖος Παῦλος. «Οὗ δέ

ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις», (Ρωμ. 5,20). Καί ἀλλαχοῦ, «ὅτε δέ ἡ χρηστότης καί ἡ φιланθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλά κατὰ τόν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγεννεσίας καί ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου» (Τιτ. 3, 4-5).

Εἰς τόν ὑπέρμετρον ζῆλον τοῦ Ἡλίου: «Ζηλῶν ἐζήλωσα τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπον τήν διαθήκην σου οἱ υἱοί [Ἰσραήλ] καί ὑπολέλειμμαι ἐγώ μονώτατος» (Γ Βασιλ. 19,14). Ο θεός διὰ τῶν ἐμφανίσεων Αὐτοῦ εἰς τόν Ἥλιον ὡς «Πνεῦμα κραταιόν» καί ὡς «συσσεισμός» καί ὡς «πῦρ» καί ὡς «φωνῆς αὐρας λεπτῆς» (Γ' Βασιλ. 19, 11-12), διδάσκει τόν προφήτην Αὐτοῦ ἐν τῇ ἀπογνώσει καί ἀποθαρρύνσει ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τοῦ κακοῦ, ὅτι ἔπρεπε νά σκέπτεται τήν ἀγάπην καί μακροθυμίαν τοῦ θεοῦ, ὅτι δέν θέλει τόν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ μέχρις ὅτου μετανοήσῃ. «Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλά ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν», (Λουκ. 5,32).

Ἰδοὺ λοιπόν, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, παρακαλέσωμεν τόν θεσπέσιον καί θεοφόρον Ἥλιον, ἵνα μετά τῆς Παναγίας θεοτόκου Μαρίας, πρεσβεύουν ὑπὲρ ἡμῶν τόν μόνον φιλάνθρωπον θεόν. Μετά δέ τοῦ μελωδοῦ εἵπωμεν· «Τήν πολλήν τῶν ἀνθρώπων ἀνομίαν, θεοῦ δέ τήν ἄμετρον φιланθρωπίαν, θεασάμενος ὁ Προφήτης Ἥλιος ἐταράττετο θυμούμενος, καί λόγους ἀσπλαγχνίας πρὸς τόν εὐσπλαγχνον ἐκίνησεν. Ὑργίσθητι, βοήσας ἐπὶ τοὺς ἀθετήσαντάς σε, Κριτά δικαιοσύνη. Ἀλλά τά σπλάγχνα τοῦ ἀγαθοῦ, οὐδόλως παρεκίνησε, πρὸς τό τιμωρήσασθαι τοὺς αὐτόν ἀθετήσαντας· ἀεὶ γάρ τήν μετάνοιαν πάντων ἀναμένει, ὁ μόνος φιλάνθρωπος», Ἀμήν.

Μετά τήν θείαν Λειτουργίαν ὁ ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης π. Παΐσιος παρέθεσε μεσημβρινήν τράπεζαν εἰς τήν Πατριαρχικὴν Συνοδείαν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας